

Regionalna Izba Obrachunkowa w Opolu

45-052 Opole
ul. Oleska 19a
NIP 754-11-36-950
REGON 530617411

tel: 77 453 86 36
77 443 18 70
tel/fax: 77 453 73 68
e-mail: rio@rio.opole.pl www.rio.opole.pl

Opole, 31 marca 2022 r.

NA.III-422-9/2022

Pan

Jerzy Wrębiak

Burmistrz Brzegu

Działając na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2137 ze zm.; dalej: u.r.i.o.) w odpowiedzi na wniosek o udzielenie wyjaśnienia czy środki z rezerwy celowej na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego można przeznaczyć na przygotowanie (wyremontowanie) pomieszczeń dla uchodźców z Ukrainy, uprzejmie wyjaśniam i informuję, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 261 ze zm., dalej: u.z.k.) pod pojęciem zarządzania kryzysowego rozumie się działalność organów administracji publicznej będącą elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, która polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej. Przez sytuację kryzysową stosownie do treści art. 3 pkt 1 u.z.k. należy rozumieć sytuację wpływającą negatywnie na poziom bezpieczeństwa ludzi, mienia w znacznym rozmiarach lub środowiska, wywołującą znaczne ograniczenia w działaniu właściwych organów administracji publicznej ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków.

Na podstawie art. 26 ust. 1 i 4 u.z.k. finansowanie wykonywania zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim

planuje się w ramach budżetów odpowiednio gmin, powiatów i samorządów województw. W budżecie jednostki samorządu terytorialnego tworzy się rezerwę celową na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości nie mniejszej niż 0,5% wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, pomniejszonych o wydatki inwestycyjne, wydatki na wynagrodzenia i pochodne oraz wydatki na obsługę długu. W tym miejscu przywołać również należy regulacje ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 583 ze zm.; dalej: u.p.o.U.). Zgodnie z treścią art. 12 ust. 4 u.p.o.U. jednostka samorządu terytorialnego, związek jednostek samorządu terytorialnego lub związek metropolitalny, z własnej inicjatywy i w zakresie posiadanych środków, może zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1, tj. obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywatele Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zakres pomocy na podstawie art. 12 ust. 5 u.p.o.U. określa w uchwale organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, związku jednostek samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego. Formy i tryb udzielania pomocy określa właściwy organ wykonawczy danej jednostki lub związku. Szczegółowe przepisy dotyczące zamówień publicznych niezbędnych do udzielenia pomocy zawarte zostały w art. 12 ust. 6 i nast. u.p.o.U.

Odwołać się ponadto należy do komunikatu z dnia 25 lutego 2022 r. Przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych¹, w którego treści wskazując że nie ma przeszkód prawnych ku temu, aby samorządy wykorzystały środki pochodzące z rezerw na zarządzanie kryzysowe na wydatki związane z kryzysem uchodźczym, będącym następstwem ataku Rosji na Ukrainę podniesiono, że zarządzanie kryzysowe polega nie tylko na przygotowaniu do „przejmowania kontroli” nad sytuacjami kryzysowymi ale także na odpowiednim reagowaniu na sytuacje kryzysowe, co obejmuje działania odpowiednie do rozwoju sytuacji, będącej następstwem zagrożenia. W wydanym komunikacie podkreślono, że sytuacja, która wytworzyła się aktualnie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami militarnymi w Ukrainie, wypełnia znamiona „sytuacji kryzysowej”, o której mowa w art. 3 pkt 1 u.z.k., a co za tym idzie daje podstawy do uruchomienia środków pochodzących

¹ <https://rio.gov.pl/137/rozdysonowanie-przez-samorzady-srodkow-pochodzacych-z-rezerwy-na-zarzadzanie-kryzysowe-na-wydatki-zwiazane-z-kryzysem-uchodzczym.html>

z rezerwy na zarządzanie kryzysowe w celu zapobieżenia i usunięcia skutków zaistniałej sytuacji.

Tożsame stanowisko wyrażone zostało w piśmie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu z dnia 3 marca 2022 r. kierowanym do Marszałka Województwa Opolskiego, Prezydentów miast, Burmistrzów miast i gmin, Wójtów gmin oraz Starostów powiatów województwa opolskiego. Jednocześnie wskazane zostało, że podejmując działania mające na celu udzielenie wszelkiej pomocy rodzinom ukraińskim należy pamiętać o obowiązku zachowania szczególnej staranności przy zarządzaniu mieniem komunalnym. Oznacza to także zapewnienie przestrzegania regulacji dotyczących wydatkowania środków publicznych, w tym w szczególności ustawy o finansach publicznych. Środki własne samorządów winny być przeznaczone na zakup adekwatnych do zaistniałych potrzeb artykułów i usług, natomiast nie na pomoc udzielaną w formie pieniężnej.

Wobec powyższego odpowiadając na zadane pytanie uznać należy, że środki z rezerwy celowej na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego mogą zostać przeznaczone przez jednostkę samorządu terytorialnego na przygotowanie (wyremontowanie i wyposażenie) pomieszczeń dla uchodźców z Ukrainy. Gmina obowiązana jest przy tym przestrzegać przepisów prawa dotyczących wydatkowania środków publicznych.

Przedstawiając powyższe należy zaznaczyć, że wyjaśnienia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu nie stanowią wiążącej wykładni prawa.

Signed by /
Podpisano przez:

Grzegorz
Czarnocki

Date / Data:
2022-04-01 13:45

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Opolu

Grzegorz Czarnocki